

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Aleny Gajdůškové, Ondřeje Veselého, Petra Dolínka, Jiřího Běhounka, Jana Chvojky, Kateřiny Valachové, Jana Hamáčka a Bohuslava Sobotky
na vydání zákona o zálohovaném výživném na nezaopatřené dítě a o změně některých
souvisejících zákonů (zákon o zálohovaném výživném)
(sněmovní tisk č. 126)**

Vláda na své schůzi dne 11. dubna 2018 projednala a posoudila návrh zákona o zálohovaném výživném na nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o zálohovaném výživném) (sněmovní tisk č. 126) a zaujala k tomuto návrhu zákona **neutrální** stanovisko, a to zejména z těchto důvodů:

1. Vláda je obecně toho názoru, že nepříznivou sociální situaci rodin s nezaopatřenými dětmi je potřebné a nutné řešit bez ohledu na důvod, pro který se do takové situace dostaly. Obdobně jako v případě sněmovního tisku č. 118 (návrh zákona o náhradním výživném) vláda nepovažuje za věcně správné podporovat z veřejných prostředků odlišným způsobem rodiny, které se objektivně nacházejí ve stejné sociální situaci, resp. zvýhodnit rodiny, které se v nepříznivé sociální situaci ocitly z důvodu neplacení výživného. Vláda je toho názoru, že nepříznivou sociální situaci rodin s nezaopatřenými dětmi je spíše vhodné řešit prostřednictvím již existujících dávek pro rodiny s dětmi, které budou zrevidovány na základě závěrů pracovní skupiny ustavené za tímto účelem při Ministerstvu práce a sociálních věcí.
2. Návrh zákona je věcně totožný s vládním návrhem zákona o zálohovaném výživném (sněmovní tisk č. 1078), který byl předložen Poslanecké sněmovně v minulém volebním období. Vláda je však toho názoru, že zavedení zálohovaného výživného věcně problém neúplných rodin s nedostatečnými příjmy nevyřeší, neboť navrhované řešení se zaměřuje pouze na důsledky a nikoli příčiny složité situace rodiče, který pečuje o nezaopatřené dítě, ke kterému není plněna vyživovací povinnost. Vláda se proto domnívá, že je třeba se zaměřit především na primární úpravu vyživovací povinnosti a zajistit její vymahatelnost, rovněž i samotnou aplikaci práva opatrovnickými soudy v praxi a podmínky jejich činnosti včetně předvídatelnosti rozhodování o věcech výživného.

3. Přestože předložený návrh zákona vychází z vládního návrhu, který byl předložen v minulém volebním období, podle názoru vlády stále existuje v úpravě problematiky zálohovaného výživného řada nevyjasněných otázek, které mohou komplikovat provádění zákona v praxi. Problematické může být prokazování, že povinná osoba 2 měsíce neplní povinnost hradit výživné (§ 3), s ohledem na to, že návrh nevyžaduje podání žaloby na neplnění vyživovací povinnosti. S ohledem na zatížení Úřadu práce ČR by podle názoru vlády stálo za zvážení stanovit výši minimálního plnění, pokud je vyživovací povinnost plněna pouze částečně (§ 4). Pokud by bylo připuštěno i hrazení malých nevyplacených rozdílů, pak by návrh mohl například stanovovat u malých rozdílů možnost výplaty zálohovaného výživného 1x za čtvrtletí, s cílem snížit administraci ze strany Úřadu práce ČR. Úpravu výplaty zálohovaného výživného (§ 8) by bylo podle názoru vlády vhodné doplnit o ustanovení, která řeší otázku měny (česká měna) a způsob výplaty (hotovost, převod na platební účet určený příjemcem dávky, kdo určuje způsob výplaty). Zcela nedostatečně poslanecký návrh upravuje dobu legisvakance s ohledem na délku legislativního procesu a rozsah a složitost problematiky. Úřad práce ČR bude muset přijmout řadu nových zaměstnanců, vyškolit je v problematice zálohovaného výživného a vymáhání pohledávek, které vymohou podle kvalifikovaného odhadu zhruba z 10 %. Stejně tak by bylo třeba zajistit materiální zabezpečení nových státních zaměstnanců a vysoutěžení a poté vytvoření nového informačního systému k této agendě. V prvním roce účinnosti navrhované úpravy lze podle názoru vlády důvodně předpokládat jednorázový masivní nápor žádostí na Úřad práce ČR od všech potencionálních oprávněných osob ve věku až do 26 let.